ĢENERĀLADVOKĀTES ELEANORAS ŠARPSTONES [*ELEANOR SHARPSTON*] SECINĀJUMI,

sniegti 2006. gada 30. martā [1]

1. Šī lieta izriet no *Bovemij Verzekeringen NV* (turpmāk tekstā — "*Bovemij*") iesniegtā pieteikuma Beniluksa Preču zīmju birojam par preču zīmes "EUROPOLIS" reģistrāciju kā vārdisku preču zīmi noteiktām pakalpojumu klasēm. Tā īpaši attiecas uz nosacījumiem, saskaņā ar kuriem zīme var iegūt atšķirtspēju lietošanas rezultātā Preču zīmju direktīvas 3. panta 3. punkta izpratnē [2].

Atbilstošais Kopienu tiesiskais regulējums

2. Preču zīmju direktīvas 1. pants nosaka direktīvas piemērojamību, attiecinot to uz katru preču zīmi attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, kas ir a) reģistrācijas priekšmets vai uz ko attiecas reģistrācijas pieteikums dalībvalstī vai b) kas ir reģistrācijas vai reģistrācijas pieteikuma priekšmets Beniluksa Preču zīmju birojā, vai c) starptautiskas reģistrācijas, kas ir spēkā dalībvalstī, priekšmets.

3. Direktīvas 3. panta 1. punktā ir noteikts:

"Nereģistrē vai piereģistrēšanas gadījumā pasludina par spēkā neesošiem:

[..]

b) preču zīmes, kam nav nekādas atšķirtspējas;

c) preču zīmes, kas sastāv tikai no apzīmējumiem vai norādēm, kuri var noderēt tirdzniecībā, lai apzīmētu preču veidu, kvalitāti, daudzumu, paredzēto

1 — Oriģinālvaloda — angļu.

2 — Padomes 1988. gada 21. decembra Pirmā direktīva 89/104/EEK, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV 1989, L 40, 1. lpp.).

nolūku, vērtību, ģeogrāfisko izcelsmi vai preču ražošanas vai pakalpojuma sniegšanas laiku, vai citas preču raksturīgas pazīmes;

d) preču zīmes, kas sastāv tikai no apzīmējumiem vai norādēm, kuras ir kļuvušas par ierastām pašreizējā valodā vai tirdzniecības *bona fide* un ieviestajā praksē;

[..]."

4. 3. panta 3. punkta pirmais teikums ir šāds:

"Preču zīmei neatsaka reģistrāciju vai nepasludina to par spēkā neesošu saskaņā ar 1. punkta b), c) vai d) apakšpunktu, ja pirms reģistrācijas pieteikuma datuma un turpmākajā tās lietošanā preču zīme ir ieguvusi atšķirtspēju."

5. Ērtības labad atsaukšos uz nosacījumu, kas ir ietverts 3. panta 3. punktā, ka preču zīme ir ieguvusi "atšķirtspēju lietošanas rezultātā".

6. Regulā Nr. 40/94 [3] ir paredzēts Kopienas preču zīmes normatīvais regulējums.

7. Kopienas preču zīmes regulas 7. panta 1. punkta b)–d) apakšpunktā ir lietoti līdzīgi termini kā Preču zīmju direktīvas 3. panta 1. punkta b)–d) apakšpunktā.

8. 7. panta 2. punktā ir noteikts, ka šā panta 1. punktu piemēro arī tad, ja pamatojums reģistrācijas atteikumam pastāv tikai kādā Kopienas daļā. Preču zīmju direktīvas 3. pantā nav līdzīga nosacījuma.

9. 7. panta 3. punkts, atspoguļojot direktīvas 3. panta 3. punktu, nosaka, ka reģistrācija netiks atteikta, pamatojoties uz 7. panta 1. punktu, ja preču zīme tās izmantošanas rezultātā ir kļuvusi atšķirīga attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, par ko reģistrācija ir pieteikta.

3 — Padomes 1993. gada 20. decembra Regula (EK) Nr. 40/94 par Kopienas preču zīmi (OV 1994, L 11, 1. lpp., turpmāk tekstā — "Kopienas preču zīmes regula").

Atbilstošie Beniluksa tiesību akti

10. Saskaņā ar vienoto Beniluksa likumu par preču zīmēm (*"UBL"*) pieteikumi preču zīmju reģistrācijai ir jāiesniedz Beniluksa Preču zīmju birojā (*"BPZB"*). Ja preču zīme tiek piešķirta, tad tai ir likumīgs spēks visā Beniluksa teritorijā.

11. *UBL* [4] 6.a panta 1. punkta a) apakšpunktā ir noteikts, ka reģistrācija tiek atteikta, ja reģistrācijai pieteiktais apzīmējums neveido preču zīmi 1. panta izpratnē, "it īpaši, ja tai nav jebkādas atšķirtspējas, kā tas ir paredzēts Parīzes Konvencijas 6.d panta B punkta ii) apakšpunktā".

12. Šis Parīzes Konvencijas pants, kas paredz rūpnieciskā īpašuma aizsardzību, attiecīgi nosaka:

"B. Šī panta regulējumā ietvertajām preču zīmēm nevar liegt reģistrāciju, ne arī tās atzīt par spēkā neesošām, izņemot šādus gadījumus:

[..]

ii) preču zīmes, kas sastāv tikai no apzīmējumiem vai norādēm, kuri var noderēt tirdzniecībā, lai apzīmētu preču veidu, kvalitāti, daudzumu, paredzēto nolūku, vērtību, ģeogrāfisko izcelsmi vai preču ražošanas vai pakalpojuma sniegšanas laiku vai kļuvušas ierastas attiecīgajā valodā vai *bona fide* un nodibinājušas tirdzniecības praksi valstī, kur tiek pieprasīta aizsardzība."

13. Attiecīgajā laikposmā Preču zīmju direktīvas 3. panta 3. punktā noteiktais netika iekļauts *UBL*, lai gan atšķirtspējas, kas ir iegūta lietošanas rezultātā, koncepcija ir acīmredzami piemērota, izvērtējot Beniluksa preču zīmes [5].

4 — Saskaņā ar lēmumu par lūgumu Preču zīmju direktīvas 3. panta 1. punkta a)–d) apakšpunkta redakcija ir iekļauta *UBL* 6.a panta 1) apakšpunktā, kas stājās spēkā 2004. gadā pēc grozījumiem Protokolā, ar ko tika grozīts 2001. gada 11. decembra Vienoto preču zīmju likums (turpmāk tekstā — "2001. gada protokols"). Iesniedzējtiesa uzskata, ka nepastāv materiāla atšķirība starp šo versiju un tās iepriekšējo versiju.

5 — Attiecīgi 2001. gada protokols ieviesa *UBL* jaunu 14.c pantu, kas nosaka:
"Tiesas var izlemt, ka reģistrēta preču zīme ir ieguvusi atšķirtspēju lietošanas rezultātā." 14.c pants ir stājies spēkā 2004. gada 1. janvārī.

14. Izskatīšanas procesos tika konstatēts, ka *UBL* 13. panta C punkta 1. apakšpunkts (lai gan tas nav minēts lēmumā par lūgumu) arī šeit ir būtisks. Tas nosaka:

"Ekskluzīvās tiesības preču zīmei, kas ir izteikta vienā no Beniluksa teritorijas nacionālajām vai reģionālajām valodām, automātiski attiecas uz tās tulkojumu kādā citā no šīm valodām." [6]

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

15. *Bovemij* 1997. gada maijā iesniedza apzīmējumu "EUROPOLIS" kā vārdisku preču zīmi šādām pakalpojumu klasēm: apdrošināšana, finanšu darījumi, monetārie darījumi, darījumi ar nekustamajiem īpašumiem, transports; preču iesaiņošana un uzglabāšana, braucienu organizēšana.

16. 1997. gada oktobrī *BPZB* paziņoja *Bovemij* pagaidu atteikumu reģistrēt apzīmējumu "EUROPOLIS", pamatojot savu atteikumu ar to, ka apzīmējumam "EUROPOLIS" trūkst atšķirtspējas kā tādas.

17. 1998. gada aprīlī *Bovemij* iesniedza sūdzību par pagaidu atteikumu tādēļ, ka attiecīgo apzīmējumu kopš 1988. gada kā preču zīmi ir likumīgi izmantojusi *Bovemij* meitas sabiedrība *Europolis BV*.

18. 1998. gada maijā *BPZB* norādīja, ka *Bovemij* sūdzība nav pietiekama, lai tas atkāptos no sava pagaidu atteikuma, un informēja *Bovemij* par savu lēmumu, kas ietver "galīgo atteikumu" reģistrēt preču zīmi.

19. *Bovemij* cēla prasību *Gerechtshof te 's-Gravenhage* (Hāgas Apelācijas tiesa) un lūdza piespriest *BPZB* reģistrēt iesniegto apzīmējumu, pamatojoties uz to, ka apzīmējumam "EUROPOLIS" pašam par sevi ir atšķirtspēja, un kā pakārtotu argumentu tā izvirzīja, ka šis apzīmējums ir atzīts lietošanas rezultātā vēl pirms pieteikuma iesniegšanas datuma.

20. *Gerechtshof* tādēļ uzskatīja, ka apzīmējums "EUROPOLIS" sastāv vienīgi no apzīmējumiem un norādēm, kas tirdzniecībā var kalpot, lai aprakstītu produkta īpašības, un ka šim apzīmējumam nav atšķirtspējas.

6 — Skat. 2004. gada 12. februāra spriedumu lietā C-363/99 *Koninklijke PKN Nederland* ("Postkantoor") (*Recueil*, I-1619. lpp., 13. punkts, kur šis nosacījums ir izklāstīts pilnībā).

21. Attiecībā uz iegūto atšķirtspēju *Gerechtshof* konstatē, ka lietas dalībniekiem nav vienots viedoklis attiecībā uz nosacījumiem, pamatojoties uz kuriem apzīmējums ir ieguvis atšķirtspēju lietošanas rezultātā. *BPZB* norāda, ka ir nepieciešams, ka visā Beniluksa teritorijā, kā arī katrā no trijām Beniluksa valstīm, sabiedrība uztver apzīmējumu lietošanas rezultātā kā preču zīmi. *Bovemij* apgalvo, ka, lai izpildītu pārējos nosacījumus, pietiek, ka šo apzīmējumu sabiedrība uzskata par preču zīmi vērā ņemamā Beniluksa daļā, bet šajā lietā tikai Nīderlandē.

22. *Gerechtshof* attiecīgi uzdeva Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus: [7]

1) Vai direktīvas 3. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai iegūtu atšķirtspēju lietošanas rezultātā (šajā lietā ar Beniluksa preču zīmi), kā norādīts šajā normā, ir nepieciešams, ka Beniluksa teritorijā — tātad Beļģijā, Nīderlandē un Luksemburgā — sabiedrība uztver aplūkoto apzīmējumu kā preču zīmi pirms reģistrācijas pieteikuma datuma?

Gadījumā, ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša:

2) Vai direktīvas 3. panta 3. punktā paredzētais reģistrācijas nosacījums ir izpildīts atbilstoši šīs normas mērķiem, ja apzīmējumu tā lietošanas rezultātā attiecīga sabiedrības daļa vērā ņemamā Beniluksa teritorijas daļā uztver kā preču zīmi, un vai šī vērā ņemamā daļa var, piemēram, būt Nīderlande viena pati?

3) a) Vai, novērtējot lietošanas rezultātā iegūtu atšķirtspēju direktīvas 3. panta 3. punkta izpratnē, zīmei, kuru veido viens vai vairāki vārdi oficiālajā kādas dalībvalsts teritorijas valodā (vai, kā šajā gadījumā, Beniluksa teritorijā), ir jāņem vērā šajā teritorijā pastāvošie valodu reģioni?

b) Vai preču zīmes reģistrācijai, ja citi reģistrācijas nosacījumi ir ievēroti, pietiek, ka apzīmējumu kā preču zīmi uztver attiecīgā sabiedrības

7 — Iesniedzējtiesas lēmumā jautājums ar virsrakstu "pirmais jautājums" ir atsevišķs jautājums, ko iesniedzējtiesa ir uzdevusi Beniluksa tiesai. Tāpēc 2.–4. jautājums iesniedzējtiesas lēmumā ir apzīmēts kā 1.–3. jautājums, un šī jaunā numerācija saglabāsies arī pārējā secinājumu daļā.

daļa vērā ņemamā dalībvalsts (vai, kā šajā lietā, Beniluksa teritorijas) valodas reģionā, kur šī valoda ir oficiālā valoda?"

23. Rakstiski apsvērumus iesniedza *Bovemij*, *BPZB*, Komisija un Nīderlande. Lietas dalībnieki un Komisija tika pārstāvēta tiesas sēdē. Tikai Apvienotā Karaliste sniedza savus apsvērumus tiesas sēdē.

Ievada apsvērumi

Novērtējums

24. Uzdotie jautājumi tiek iedalīti divās grupās. Pirmkārt, iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai, izvērtējot, vai apzīmējums ir ieguvis atšķirtspēju lietošanas rezultātā Preču zīmju direktīvas 3. panta 3. punkta izpratnē, ir jāņem vērā attiecīgās sabiedrības daļa visā Beniluksa teritorijā (pirmais jautājums), jeb tikai lielākajā Beniluksa teritorijas daļā (otrais jautājums). Šie jautājumi ir sastādīti, pamatojoties uz vispārīgiem preču zīmju jēdzieniem. Otrkārt, iesniedzējtiesa ir izteikusi divus argumentētus jautājumus īpaši attiecībā uz vārdiskām preču zīmēm [8]. Galvenie jautājumi ir vērsti uz atšķirīgu valodu kopienu nozīmību, izvērtējot atšķirtspēju, kas ir iegūta lietošanas rezultātā, saskaņā ar 3. panta 3. punktu. Ņemot vērā iesniedzējtiesā izskatāmās lietas būtību, es uzskatu par vēlamu atbildēt uz visiem jautājumiem attiecībā uz vārdiskām preču zīmēm.

25. Noderīgi ir sākt ar trīs jautājumu izpēti. Pirmkārt, kā vārdiska preču zīme atbilst direktīvas sistēmai un kā to uztver Tiesa? Otrkārt, uz kāda pamatojuma Tiesa ir noteikusi, vai preču zīmei (precīzāk, vārdiskai preču zīmei) "nav nekādas atšķirtspējas" (3. panta 1. punkta b) apakšpunkts) un/vai tā ir aprakstoša (3. panta 1. punkta c) apakšpunkts)? Treškārt, kā Tiesa ir nonākusi pie vērtējuma "atšķirtspēja lietošanas rezultātā" 3. panta 3. punkta izpratnē? Ņemot vērā šo informāciju, konkrētos minētos jautājumus var analizēt salīdzinoši kodolīgi.

8 — Trešajā uzdotajā jautājumā.

Vārdiskās preču zīmes

26. Preču zīmju direktīvas 3. panta 1. punkta b) apakšpunkts aizliedz reģistrēt "preču zīmes, kam nav nekādas atšķirtspējas".

27. 3. panta 1. punkta c) apakšpunkts aizliedz reģistrēt "preču zīmes, kas sastāv tikai no apzīmējumiem vai norādēm, kuri var noderēt tirdzniecībā, lai apzīmētu preču veidu, kvalitāti, daudzumu, paredzēto nolūku, vērtību, ģeogrāfisko izcelsmi [..] vai citas preču vai pakalpojumu raksturīgas pazīmes".

28. Preču zīmju direktīvas kontekstā vārdi var tikt izmantoti divos veidos. Pirmkārt, vārds vai vārdu kombinācija var kalpot, lai aprakstītu produkta īpašības. Vārdi, kas tiek izmantoti šim mērķim, nav reģistrējami, pamatojoties uz 3. panta 1. punkta c) apakšpunktu. Tāpat tiem attiecībā uz šiem pakalpojumiem 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē nav nekādas atšķirtspējas, kā to ir atzinusi Tiesa [9]. Otrkārt, vārds vai vārdu kombinācija var identificēt produktu (vienalga, vai procesā tie nejauši to raksturo vai nē). Šāda vārdiska preču zīme ir reģistrējama kā preču zīme, jo tā nav attiecināma ne uz 3. panta 1. punkta b) apakšpunktu, ne arī uz 3. panta 1. punkta c) apakšpunktu.

29. 3. panta 1. punkta c) apakšpunkts saskaņā ar judikatūru ir vērsts uz īpašu sabiedrības interesi, proti, ka visu apzīmējumu vai norāžu raksturīgākās pazīmes, kas var kalpot, lai apzīmētu preces vai pakalpojumus, par kuriem ir iesniegts reģistrācijas pieteikums, ir brīvi pieejamas visiem [10]. Sabiedrības interese nepieļaut reģistrēt aprakstošu vārdu kombināciju un aizsargāt to kā preču zīmi ir nepārprotama. Šāda reģistrācija attur citus uzņēmumus (un tādējādi iespējamos konkurentus) no nepārprotamu apzīmējumu izmantošanas, lai raksturotu savus produktus patērētājiem [11], tādējādi radot tiem neizdevīgu konkurences stāvokli. Tas tieši atbilst Preču zīmju direktī-

9 — Skat., piemēram, spriedumu lietā "Postkantoor", kas minēts 6. zemsvītras piezīmē, 86. punkts; un 2004. gada 12. februāra spriedumu lietā C-265/00 *Campina Melkunie* (*Recueil*, I-1699. lpp., 19. punkts).

10 — Spriedums lietā *Campina Melkunie*, 35. punkts. Skat. arī apvienotās lietas C-108/97 un C-109/97 *Windsurfing Chiemsee* (*Recueil*, I-2779. lpp., 25. punkts) un lietu C-104/01 *Libertel* (*Receuil*, I-3793. lpp., 52. punkts).

11 — Skat. apvienotās lietas C-53/01, C-54/01 un C-55/01 *Linde* (*Recueil*, I-3161. lpp., 73. un 74. punkts) un lietu *Campina Melkunie*, 36. punkts.

vas mērķim, ar ko daļēji ir panākta saskaņošana, lai novērstu "būtiskas atšķirības, kas var radīt kavēkļus preču brīvai apritei un pakalpojumu sniegšanas brīvībai, un var izraisīt konkurences traucējumus kopējā tirgū" [12].

Analīze saskaņā ar 3. panta 1. punkta b) apakšpunktu un/vai 3. panta 1. punkta c) apakšpunktu

30. Izvērtējot saskaņā ar 3. panta 1. punkta b) apakšpunktu un 3. panta 1. punkta c) apakšpunktu, vai (attiecīgi) preču zīmei, par kuru ir iesniegts reģistrācijas pieteikums, trūkst atšķirīgu pazīmju vai tā ir preces vai pakalpojumus raksturojoša [13], ir svarīgi, kā šo preču zīmi uztvers "noteikta grupa cilvēku". Šī noteiktā grupa cilvēku tiek raksturota kā tā, kas tirdzniecībā un starp preču un pakalpojumu vidusmēra pircējiem ir pietiekami labi informēta un pietiekami vērīga [14].

31. Tiesa atzina, ka starp dalībvalstīm pastāvošu lingvistisku, kultūras, sociālu vai ekonomisku atšķirību dēļ preču zīme, kurai nepiemīt atšķirtspēja vai kas apraksta preces vai pakalpojumus vienā dalībvalstī, tāda nav citā dalībvalstī [15]. Turklāt Tiesa konstatēja, ka ar direktīvas 3. panta 1. punkta b) un c) apakšpunktu nav pretrunā tas, ka dalībvalstī kā valsts preču zīme tiek reģistrēts no citas dalībvalsts valodas aizgūts vārds, kurā tam nepiemīt atšķirtspēja vai tas apraksta preces vai pakalpojumus, par kuriem ir iesniegts reģistrācijas pieteikums, ja vien ieinteresētās personas dalībvalstī, kurā reģis-

12 — 1. apsvērums.

13 — Ņemot vērā sabiedrības interesi aizliegt reģistrēt aprakstošus vārdus vai vārdu kombināciju, nav pārsteigums, ka Tiesa nenorāda īpašu atšķirību starp 3. panta 1. punkta b) apakšpunktu un 3. panta 1. punkta c) apakšpunktu. Tādējādi spriedumā lietā "Postkantoor" atšķirtspējas novērtējums tika veikts saskaņā ar 3. panta 1. punkta b) apakšpunktu (skat., piemēram, 29.–35. punktu), kamēr sabiedrības intereses tika iekļautas 3. panta 1. punkta c) apakšpunkta nosacījumos (skat. 53.–58. punktu). Kopienas Preču zīmes regulas līdzīgu nosacījumu kontekstā šī pozīcija ir mazāk noteikta. Skat. ģenerāladvokāta Džeikobsa [*Jacobs*] secinājumus lietā C-191/01 P ITSB/*Wrigley* (*Recueil*, I-12447. lpp., 51.–53. punkts un tajos minētā judikatūra).

14 — Skat. spriedumu lietā *Windsurfing Chiemsee*, 29. punkts, un lietā "Postkantoor", 75. punkts.

15 — 2006. gada 9. marta spriedums lietā C-421/04 *Matratzen Concord* (Krājums, I-2303. lpp., 25. punkts), kurā Tiesa pēc analoģijas atsaucās uz 1996. gada 26. novembra spriedumu lietā C-313/94 *Graffione* (*Recueil*, I-6039. lpp., 22. punkts). *Graffione* bija par preču zīmes maldinošo raksturu saistībā ar Direktīvas 12. panta 2. punkta b) apakšpunktu. Šajā kontekstā valodas, kultūras un sociālās atšķirības starp dalībvalstīm ir apskatītas ģenerāladvokāta Džeikobsa secinājumos lietā *Graffione*, 10. punkts, un ģenerāladvokāta Gulmana [*Gulmann*] secinājumos lietā C-315/92 *Clinique* (*Recueil*, I-317. lpp., 18. punkts).

trācijas pieteikums ir iesniegts, nevar identificēt šī vārda vai vārdu nozīmi [16].

32. Citādi izsakoties, vārdi, kas pauž nozīmi, izmantojot to spēju aprakstīt preces vai pakalpojumus, nevar tikt reģistrēti kā preču zīmes, bet, ja šie vārdi neietver šo nozīmi, jo pastāv lingvistiskas atšķirības, tad tiem arī nepiemīt aprakstošā funkcija. Tāpēc arī nepastāv nekādi šķēršļi to reģistrācijai saskaņā ar 3. panta 1. punktu.

33. Tādējādi attiecīgās grupas personu valodnieciskās spējas identificēt apzīmējuma nozīmi, ko veido vārds vai vārdi, ir jāņem vērā, veicot novērtējumu saskaņā ar 3. panta 1. punkta b) apakšpunktu un/vai 3. panta 1. punkta c) apakšpunktu.

3. panta 3. punkts

34. Nosakot, vai preču zīme ir ieguvusi atšķirtspēju lietošanas rezultātā 3. panta 3. punkta izpratnē, kompetentai iestādei ir jāveic vispārējs pierādījuma novērtējums, vai preču zīmes dēļ attiecīgo preci vai pakalpojumu saista ar konkrēto uzņēmumu, tādējādi nošķirot šo produktu no citu uzņēmumu precēm (vai pakalpojumiem) [17].

35. Spriedumā lietā *Windsurfing Chiemsee* Tiesa ierosināja, ka, novērtējot lietošanas rezultātā iegūtu atšķirtspēju direktīvas 3. panta 3. punkta izpratnē, ir jāņem vērā šādi faktori: preču zīmes tirgus daļa; cik intensīva tā ir, cik plaši ģeogrāfiski tā ir izplatīta un cik ilgi šī preču zīme ir lietota; cik lielu summu uzņēmums ir investējis šīs zīmes reklamēšanā; tās personu grupas proporcija, kas, pateicoties šai zīmei, identificē preces (vai pakalpojumus), kas ir piederīgi konkrētam uzņēmumam; kā arī paziņojumi no tirdzniecības un rūpniecības palātām vai citām tirdzniecības un profesionālajām asociācijām [18]. Šie faktori attiecas uz a) preču zīmi lietošanas rezultātā un b) to, vai šī lietošana ļauj attiecīgajiem tirdzniecības pārstāvjiem un pircējiem identificēt preces vai pakalpo-

16 — Spriedums lietā *Matratzen Concord*, 26. punkts. Skat. arī ģenerāladvokāta Džeikobsa secinājumus šajā lietā, 46., 47. un 50. punkts.

17 — Skat. spriedumu lietā *Windsurfing Chiemsee*, 49. punkts, un lietā *Libertel*, abas lietas minētas 1. zemsvītras piezīmē, 67. punkts. Sprieduma lietā *Libertel* 62.–67. punktā ir ietverta saturīga un noderīga preču zīmes funkcijas analīze, attiecīgās sabiedrības daļas definīcija un tas, kā tā uztver preču zīmi un kā tās iepazīšana rada tās atšķirtspēju.

18 — Spriedums lietā *Windsurfing Chiemsee*, 51. punkts.

jumus kā tādus, kuru izcelsme ir saistīta ar konkrēto uzņēmumu.

36. Izvērtējot to, vai atšķirtspēja ir iegūta lietošanas rezultātā, ir jāņem vērā, vai attiecīgā personu grupa vai vismaz būtiska tās daļa identificē šīs preces vai pakalpojumus kā tādus, kuru izcelsme ir saistīta ar konkrētu uzņēmumu un tā preču zīmi [19]. Jāņem vērā arī tas, kāda varētu būt pietiekami informēta un samērā uzmanīga un apdomīga attiecīgās preču vai pakalpojumu kategorijas vidusmēra patērētāja uztvere [20].

37. Prasības attiecībā uz 3. panta 3. punkta piemērošanu atspoguļo, ko Tiesa ir minējusi attiecībā uz novērtējumu saskaņā ar 3. panta 1. punkta b) apakšpunktu un/vai 3. panta 1. punkta c) apakšpunktu. Tas ir loģiski. Ja preču zīme sākotnēji šķiet neesam reģistrējama, jo attiecīga personu grupa, kurai ir pieejams pietiekošs informācijas daudzums un kurai ir atbilstošas novērošanas spējas, uztvers to kā tādu, kurai nav atšķirtspējas un/vai aprakstošu, tad ir jāuzdod jautājums, vai šāda uztvere tādu pašu personas grupā vēl pastāv, ja preču zīme ir ieguvusi atšķirtspēju lietošanas rezultātā [21].

38. Vai attiecīgās grupas personu valodnieciskās spējas (kas, pretēji spriedumā lietā *Windsurfing Chiemsee* minētajiem faktoriem, nav attiecināmas uz vārdiskās preču zīmes vai tās identificēšanas ar produktu faktisko lietošanu) ir nozīmīgas, novērtējot atšķirtspējas iegūšanu lietošanas rezultātā? Tas ir atkarīgs no tā, pirmkārt, vai lietotie vārdi bija vai nebija saprotami kā aprakstoši. Gadījumos, kad attiecīgā personu grupa nesaprot vārdos izteikto nozīmi, saskaņā ar 3. panta 1. punktu reģistrācija nav aizliegta. Tādā gadījumā nebūs nepieciešams izvērtēt, vai atšķirtspēja ir iegūta lietošanas rezultātā, kā to paredz 3. panta 3. punkts. Gadījumos, kad fakts, ka vārdi parasti izsaka aprakstošu nozīmi attiecīgai personu grupai, bija aizliegums preču zīmes reģistrācijai, ir nepie-

19 — Spriedums lietā *Windsurfing Chiemsee*, 52. punkts. Pēc tam tiek konsekventi piemērota šāda pārbaude. Skat., piemēram, 2002. gada 18. jūnija spriedumu lietā C-299/99 *Philips* (*Recueil*, I-5475. lpp., 61. un turpmākie punkti). Es uzskatu, ka "būtisks" nozīmē ne tikai attiecīgās grupas personu vairākumu, bet būtisku tās daļu.

20 — Lieta *Philips*, 63. punkts.

21 — Šajā sakarā var vilkt paralēli starp Preču zīmju direktīvas 3. panta 1. punkta un 3. panta 3. punkta struktūru, no vienas puses, un Kopienas preču zīmes regulas 7. panta 1. punkta un 7. panta 3. punkta struktūru, no otras puses. Ņemot vērā, ka loģiskā struktūra ir tāda pati, Pirmās instances tiesas spriedums lietā T-91/99 *Ford Motor Company*/ITSB ("OPTIONS") (*Recueil*, I-1925. lpp., 27. punkts) arī var tikt saprātīgi piemērots šajā lietā. Lai gan, manuprāt, tas nenozīmē, ka Kopienas preču zīmes regulas teritoriālais arguments, kā to izskaidroja Pirmās instances tiesa spriedumā lietā *Ford*, līdzīgi būtu attiecināms uz Preču zīmju direktīvas kontekstu (skat. 44. punktu).

ciešams pārbaudīt, vai šo personu uztverē vārdiskā preču zīme ir ieguvusi atšķirtspēju lietošanas rezultātā un tādējādi tā ir atbilstoša reģistrācijai saskaņā ar 3. panta 3. punktu.

39. Šāda pieeja, manuprāt, izriet no 3. panta struktūras. 3. panta 3. punkts nosaka pamatu, lai atteiktu reģistrāciju, kas ir noteikts 3. panta 1. punkta b), c) un d) apakšpunktos. To ir nepieciešams piemērot tikai gadījumos, kad nepastāv atšķirtspēja saskaņā ar 3. panta 1. punktu. Tas ir iemesls to piemērot, ja šāda piemērošana notiek to pašu parametru ietvaros, kādi tika izmantoti, identificējot sākotnējo atšķirtspējas trūkumu.

40. Pamatojoties uz šo informāciju, es analizēšu attiecīgos valsts tiesas uzdotos jautājumus.

Pirmais un otrais jautājums: novērtējuma teritoriālā piemērojamība

41. Šie divi jautājumi ir attiecināmi uz to, vai ir pareizi atsaukties uz attiecīgo personu grupu Beniluksa teritorijas daļā vai visā tās teritorijā.

42. Tiesa jau spriedumā lietā *General Motors* [22] ir konstatējusi, ka, piemērojot Preču zīmes direktīvas 5. panta 2. punktu [23], Beniluksa teritorija ir pielīdzināma dalībvalsts teritorijai. Turklāt tika konstatēts, ka 5. panta 2. punkta prasības ir izpildītas, ja Beniluksa preču zīmi uzskata par preču zīmi vērā ņemamā Beniluksa daļā, kuru veido daļa no vienas Beniluksa valsts [24].

43. Tas, kas ir minēts par direktīvas piemērotību 5. panta 2. punkta kontekstā, tāpat ir attiecināms uz 3. pantu. Nav nepieciešams minēt, ka uzskatāms par pietiekamu, ka preču zīme ir atzīta nozīmīgā Beniluksa

22 — Lieta C-375/97 (*Recueil*, I-5421. lpp., 29. punkts).

23 — 5. panta 2. punktā ir noteikts:
"Ikviena dalībvalsts var [..] paredzēt, ka īpašniekam ir tiesības aizkavēt visas trešās personas, kam nav viņa piekrišanas, lietot komercdarbībā jebkuru apzīmējumu, kas ir identisks vai līdzīgs preču zīmei attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, kuri nav līdzīgi tiem, kam šī preču zīme reģistrēta, ja pēdējai ir reputācija dalībvalstī un ja šīs zīmes nepamatota lietošana rada negodīgas priekšrocības vai rada kaitējumu preču zīmes atšķirtspējai vai reputācijai."

24 — Turpat.

teritorijas daļā, ko var veidot daļa no vienas Beniluksa teritorijas, un ka preču zīmes īpašniekam ir jāspēj atsaukties uz 5. panta 2. punktu un norādīt, ka preču zīme ir ieguvusi atšķirtspēju lietošanas rezultātā visā Beniluksa teritorijā, lai to varētu reģistrēt.

44. *BPZB* nostāja, proti, ka apzīmējums ir jāatzīst par preču zīmi visā Beniluksa teritorijā, pirms tā var tikt reģistrēta, balstās uz spriedumu lietā *Ford*[25]. Šajā lietā tika izvērtēts, vai preču zīme ir ieguvusi pietiekamu atšķirtspēju lietošanas rezultātā, lai to reģistrētu kā Kopienas preču zīmi saskaņā ar Padomes Regulas par Kopienas preču zīmi 7. panta 3. punktu. Es uzskatu, ka lietā *Ford* piemērotais teritoriālā novērtējuma loģiskais pamatojums nav pareizs, ja jānosaka, vai atšķirtspēju lietošanas rezultātā ir ieguvusi nacionālā preču zīme saskaņā ar Preču zīmju direktīvu.

45. Kopienas preču zīme un valsts preču zīmes ir konceptuāli atšķirīgas. Ja preču zīme ir atzīta visā Kopienā, kā to paredz Kopienas preču zīmes regula, tad ir saprātīgi pieprasīt preču zīmes īpašniekam, lai tas norāda uz atšķirtspēju, kas ir iegūta lietošanas rezultātā lielākā ģeogrāfiskā zonā. Kopienas preču zīmei ir vienota atšķirtspēja visā Kopienas teritorijā[26]. Preču zīmes nacionālā reģistrācija nodrošina tās atšķirtspēju tikai attiecīgajā dalībvalstī[27]. Svarīgi, ka Kopienas preču zīmes regulas 7. panta 2. punkts nosaka, ka 7. panta 1. punkts ir piemērojams, neskatoties uz to, ka nereģistrēšanas pamats ir attiecināms tikai uz kādu Kopienas daļu, lai gan šāds nosacījums nepastāv Preču zīmju direktīvas 3. pantā. Tas ir pamatojams ar to, ka Kopienas preču zīme ir vienota preču zīme, kura, ja tā ir reģistrēta, ir spēkā visā Kopienas teritorijā, līdz ar to ir atbilstoši piemērot to nosacījumu, kas ietverts 7. panta 2. punktā. Šādu preču zīmi nevajadzētu reģistrēt, ja kādā no Kopienas daļām pastāv kāds pamatojums tās nereģistrēšanai. Minētie apsvērumi nav piemērojami attiecībā uz valsts preču zīmju reģistrāciju, kā tas ir saskaņots ar Preču zīmju direktīvu.

46. Turklāt šie divi regulējumi ir saistīti ar dažādām situācijām. Lai gan abu mērķis ir sekmēt iekšējā tirgus izveidi un funkcionēšanu[28], Preču zīmju direktīva veicina to daudz ierobežotākā veidā, veicot valstu

25 — Minēts 21. zemsvītras piezīmē.

26 — Skat. Kopienas preču zīmes regulas 1. panta 2. punktu.

27 — Vai Beniluksa preču zīmes gadījumā visā Beļģijas, Luksemburgas un Nīderlandes teritorijā.

28 — Skat. attiecīgi katra normatīvā akta pirmo daļu.

tiesību aktu par preču zīmēm daļēju saskaņošanu. Salīdzinājumam — ar Kopienas preču zīmes regulu ir izveidotas jauna veida intelektuālā īpašuma tiesības, proti, Kopienas preču zīme.

47. Visbeidzot, Tiesa lietā *General Motors* par Preču zīmju direktīvas 5. panta 2. punkta interpretāciju nosprieda, ka Beniluksa preču zīmes reģistrācijas sistēmas ietvaros reģistrācija valsts (vai Beniluksa valstu) līmenī nav iespējama [29]. Līdz ar to starp šiem diviem regulējumiem, kā tas tika norādīts, ir radīta zināma atšķirība.

48. Attiecīgi es uzskatu, ka, lai novērtētu vārdiskas preču zīmes atšķirtspēju, kas iegūta vārdiskas preču zīmes lietošanas rezultātā saskaņā ar Preču zīmju direktīvas 3. panta 3. punktu, nav nepieciešams attiecināt to uz visu Beniluksa teritoriju (Beļģiju, Nīderlandi un Luksemburgu), ja valodniecisku iemeslu dēļ attiecīgā personu grupa, kā tas tika iepriekš noteikts 3. panta 1. punkta mērķiem, apdzīvo tikai daļu no šīs teritorijas.

3.a) un 3.b) jautājums: valodas kopienas un attiecīgais īpatsvars

49. Es atbalstu *BPZB* un Nīderlandes apgalvojumu, ka valodas kopienas dalībvalstī vai Beniluksa teritorijā ir jāņem vērā, novērtējot atšķirtspēju, kas ir iegūta apzīmējuma, kas sastāv no vārda vai vārdiem, lietošanas rezultātā.

50. Norādīto iemeslu dēļ attiecīgajai personu grupai saskaņā ar 3. panta 3. punktu vajadzētu būt tai, kas veido pamatu, lai iebilstu reģistrācijai saskaņā ar 3. panta 1. punktu. Šajā lietā tā ir grupa holandiešu valodā runājošo personu, attiecībā uz kuru iesniedzējtiesa ir konstatējusi, ka apzīmējumam "EUROPOLIS" nav atšķirtspējas. Iegūtā atšķirtspēja pieņem kā priekšnoteikumu sākotnējo atšķirtspējas trūkumu. Tiek uzskatīts, ka tādā lietā kā šī sākotnējais atšķirtspējas trūkums ir ierobežots ar attiecīgo valodas kopienu. Tāpēc tikai šīs valodas kopienas

29 — Tādējādi fakts, ka Beniluksa preču zīme ir arī "vienota" preču zīme Beniluksa teritorijas mērķiem, neliedz Tiesai konstatēt, ka tās atzīšana Beniluksa teritorijas daļā pat bija pietiekama kādas Beniluksa valsts daļā saskaņā ar 5. panta 2. punktu.

ietvaros ir jāiegūst atšķirtspēja, kas ir nepieciešama reģistrācijai [30].

51. Nenoskaidrotais jautājums ir, kāda daļa attiecīgās personu grupas uzskata preču zīmi par tādu, kas identificē minētās preces vai pakalpojumus, kuru izcelsme ir saistīta ar konkrēto uzņēmumu (var apgalvot, ka ir iegūta atšķirtspēja lietošanas rezultātā atbilstoši 3. panta 3. punktam)?

52. Manuprāt, analīzei atttiecībā uz to, vai attiecīgajai vārdiskajai preču zīmei nepiemīt nekāda atšķirtspēja (3. panta 1. punkta b) apakšpunkts) un/vai tā ir aprakstoša (3. panta 1. punkta c) apakšpunkts), raksturīga ir koncepcija, ka būtiska daļa no attiecīgās personu grupas to tā uztver. Statistiski ir iespējams, ka pietiekami lielā grupā daži dati būs pretrunā ar noteikto normu [31]. Kad tiek izdarīts slēdziens attiecībā uz to, kas ir uzskatāms par tipisku šai grupai, ir svarīga kopējā informācija. Ņemot vērā minēto, pieļaujot vārdiskās preču zīmes reģistrāciju citiem uzņēmumiem, tiek liegta iespēja izmantot šos vārdus aprakstošā veidā, kas nelabvēlīgi var ietekmēt konkurenci tirgū, līdz ar to attiecīgi ir svarīgi nepieļaut vārdisku preču zīmi reģistrēt saskaņā ar 3. panta 3. punktu, ja vien būtiska daļa attiecīgās personu grupas uztver to kā identificējošu atšķirīgā veidā attiecībā uz preču vai pakalpojumu, uz kuriem tā attiecas, izcelsmi.

53. Tādējādi, ja no būtiskas attiecīgās grupas pircēju daļas var pamatoti sagaidīt, ka tā sapratīs preču zīmes, kas ir iesniegta reģistrācijai, nozīmi (tad sākotnēji tai nav atšķirtspējas saskaņā ar 3. panta 1. punkta b) apakšpunktu) un/vai ir aprakstoša 3. panta 1. punkta c) apakšpunkta nozīmē), tad rodas jautājums, vai būtiska daļa tās pašas attiecīgās grupas pircēju, kas saprot zīmes nozīmi, neskatoties uz to, uztver preču zīmi kā attiecīgās preces vai pakalpojumus identificējošu, kuru izcelsme ir saistīta ar attiecīgo uzņēmumu (var apgalvot, ka ir iegūta atšķirtspēja lietošanas rezultātā saskaņā ar 3. panta 3. punktu). Tieši pretēji reģistrāciju

30 — Šajā sakarā atgādinu, ka sprieduma lietā *Libertel* 76. punktā Tiesa norādīja, ka kompetentai iestādei "nevajadzētu veikt pārbaudi abstraktā veidā, bet ir jāņem vērā faktiskā situācija. Pārbaudei ir jāņem vērā visi šīs lietas attiecīgie apstākļi [..]". Šajā gadījumā "faktiskā situācija" ir noteikti saistīta ar novērtējumu, kurā ņemtas vērā valodas atšķirības; valodas aspekts ir jāņem vērā visas analīzes gaitā.

31 — Iespējami ir tikai divi informācijas novērtējumi: atšķirīgs un neatšķirīgs.

nedrīkstētu veikt saskaņā ar 3. panta 3. punktu, ja preču zīme ir ieguvusi atšķirtspēju tikai nelielā daļā — pretstatā būtiskai — starp attiecīgās grupas interesentiem Beniluksa teritorijā.

54. Pretējai pieejai ir acīmredzami trūkumi, tas ir, šādā gadījumā, pieļaujot reģistrāciju, ar to var norādīt, ka pat maza daļa no attiecīgās personu grupas visā teritorijā uzskata, ka apzīmējums ir ieguvis atšķirtspēju. Pirmkārt, tas rada situāciju, ka preču zīme pārējai attiecīgo personu grupai ir aprakstoša [32] un to nevar izmantot citi uzņēmumi saskaņā ar 3. panta 3. punktu. Tas varētu nelabvēlīgi ietekmēt sabiedrības interešu, kas ir noteiktas 3. panta 1. punkta c) apakšpunktā, mērķi, ka visus apzīmējumus vai norādes, ko var izmantot, lai apzīmētu preces vai pakalpojumus, kurus vēlas reģistrēt, var izmantot visi bez ierobežojumiem [33].

55. Otrkārt, tas varētu nozīmēt, ka 3. panta 3. punkts var tikt piemērots neatkarīgi no 3. panta 1. punkta. Tas ne tikai būtu pretrunā 3. panta 3. punkta redakcijai, kas norāda, ka 3. panta 3.punkts kvalificē 3. panta 1. punktu, bet tas rada arī paradoksu, ka abi nosacījumi, kuriem ir pretējas sekas, var tikt izpildīti vienlaicīgi vienā un tajā pašā teritorijā. Tas var radīt pretrunas attiecībā uz jebkuru mēģinājumu novērtēt preču zīmes reģistrēšanas iespējamību, kas vienlaicīgi var būt aprakstoša un ar atšķirtspēju vienā un tajā pašā teritorijā.

56. Vēlos atgādināt, ka saskaņā ar *UBL* 13. panta C punkta 1. apašpunktu izņēmuma tiesības attiecībā uz preču zīmi, kas ir izteikta vienā no Beniluksa teritorijas valsts vai reģionālajām valodām, automātiski attiecas uz tās tulkojumu vienā no šīm valodām. Lai gan tas nav jautājums, kas ir ietverts iesniedzējtiesas lēmumā, manuprāt, šāds nosacījums kavē vārdiskas preču zīmes reģistrāciju, pamatojoties uz tās atšķirtspēju, kas ir iegūta lietošanas rezultātā, ja to atzīst tikai maza daļa attiecīgās grupas personu, kas apdzīvo daļu no šīs teritorijas. Šāds nosacījums palielina preču zīmes reģistrēšanas ierobežošanu. Līdz ar to tas izceļ sabiedrības interešu, kas ir ietvertas 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā, aizsardzības nozīmi un 3. panta 1. punkta c) apakšpunkts nodrošina,

32 — *Ex hypothesi*, lielāka daļa.

33 — Skat. 29. punktu un tajā minēto judikatūru.

ka atšķirtspēja, kas iegūta lietošanas rezultātā, tiek atbilstoši iedibināta [34].

57. Minēto iemeslu dēļ es noraidu *Bovemij* un Nīderlandes izvirzītos argumentus, kas pēc analoģijas tika piemēroti *General Motors* lietā, ka ir pietiekami, ja attiecīga sabiedrības daļa apzīmējumu uzskata par preču zīmi lielā attiecīgās valodas kopienas daļā Beniluksa teritorijā, kur attiecīgā valoda ir oficiālā valoda. Nav sarežģīti iedomāties apstākļus, kādos apzīmējums varētu kļūt atšķirīgs lietošanas rezultātā tikai būtiskā konkrētas valodas kopienas apakšiedalījumā Beniluksa teritorijas ietvaros [35]. Šādu apakšiedalījumu, manuprāt, veido tikai attiecīgās personu grupas mazākā daļa [36]. Iepriekš minētie iemesli ir nepietiekoši, lai nodibinātu atšķirtspēju, kas ir iegūta lietošanas rezultātā. Drīzāk būtu jākonstatē, ka vismaz būtiska daļa attiecīgās personu grupas identificē attiecīgās preces vai pakalpojumu izcelsmes saistītbu ar konkrētu uzņēmumu. Šai attiecīgajai personu grupai kopumā ir jābūt piederīgai valodas kopienai dalībvalsts ietvaros (vai šajā gadījumā Beniluksa teritorijas ietvaros).

58. Piekrītu Komisijas viedoklim, ka gadījumos, kad vārdiskai preču zīmei tiktu atteikta reģistrācija, jo tai nepiemīt nekāda atšķirtspēja (3. panta 1. punkta b) apakšpunkts) un/vai tā ir aprakstoša (3. panta 1. punkta c) apakšpunkts) konkrētā valodā, šādu preču zīmi var reģistrēt tikai saskaņā ar 3. panta 3. punktu, norādot, ka preču zīme ir ieguvusi atšķirtspēju lietošanas rezultātā visā attiecīgajā valodas kopienā.

59. Tādējādi vēlos precizēt, ka es neatbalstu Komisijas ierosinājumu, ka Kopienas preču zīmes regulas 7. panta 1.–3. punkta analīze pirmās instances tiesas spriedumā lietā *Ford* būtu jāattiecina uz Preču zīmju direktīvas kontekstu [37]. Kā tas jau ir norādīts, es uzskatu, ka pastāv būtiskas atšķirības starp šiem diviem regulējumiem, kas padara šādu transpozīciju par neatbilstošu.

34 — Šajā lietā šis jautājums netika plaši iztirzāts. Manuprāt, ja tulkojums (*Europolis*, piemēram, franču valodā *Europolice*) nepastāvēja pirms tika iesniegts reģistrācijas pieteikums, tad tulkojums nevar (pēc definīcijas) iegūt atšķirtspēju lietošanas rezultātā atbilstoši 3. panta 3. punkta mērķiem. Ja tulkojums tiks izmantots, lai atdarinātu oriģināla iegūto atšķirtspēju, tad pastāv maza iespēja, ka uz to varēs attiecināt 3. panta 1. punkta b) apakšpunktu un/vai 3. panta 1. punkta c) apakšpunktu.

35 — Piemēram, Flandrija.

36 — Kur attiecīgā valodas kopiena būtu visi holandiešu valodā runājošie Beniluksa teritorijā, ne tikai Flandrijā, bet arī (vismaz) Nīderlandē un Briseles divvalodu reģionā.

37 — Skat. 21. zemsvītras piezīmē minētā sprieduma 25.–27. punktu.

Secinājumi

60. Pamatojoties uz iepriekš minēto, uzskatu, ka Tiesai uz *Gerechtshof* uzdotajiem jautājumiem vajadzētu atbildēt šādi:

Pirmais un otrais jautājums

Nav nepieciešams vārdiskas preču zīmes atšķirtspējas, kas iegūta lietošanas rezultātā saskaņā ar Preču zīmes direktīvas 3. panta 3. punktu, novērtēšanai attiecināt to uz visu Beniluksa teritoriju (Beļģiju, Nīderlandi un Luksemburgu), ja valodniecisku iemeslu dēļ attiecīgā personu grupa, kā tas tika iepriekš noteikts saskaņā ar 3. panta 1. punktu, ir konstatējama tikai šīs teritorijas atsevišķās daļās.

Trešais jautājums

Jāņem vērā valodas kopienas kādā no dalībvalstīm vai Beniluksa teritorijā, izvērtējot iegūto atšķirtspēju apzīmējuma, ko veido vārds vai vārdi, lietošanas rezultātā.

Gadījumos, kad vārdiskai preču zīmei tiktu atteikta reģistrācija, jo tai nepiemīt nekāda atšķirtspēja (3. panta 1. punkta b) apakšpunkts) un/vai tā ir aprakstoša (3. panta 1. punkta c) apakšpunkts) konkrētā valodā, šādu preču zīmi var reģistrēt tikai saskaņā ar 3. panta 3. punktu, norādot, ka preču zīme ir ieguvusi atšķirtspēju lietošanas rezultātā visā attiecīgajā valodas kopienā (proti, visā dalībvalsts vai Beniluksa teritorijā).